

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 02.09.1975, sp. zn. Cpj 52/75, ECLI:CZ:NS:1975:CPJ.52.1975.1

Číslo: 20/1976

Právní věta: V konaní o úschovách po bezvýslednom uplynutí jednoročnej lehoty uvedenej v ustanovení § 74 ods. 1 Not. por. netreba vydávať ďalšie osobitné rozhodnutia o tom, že predmet úschovy pripadá štátu. Predmet úschovy pripadne štátu bez ďalšieho prvým dňom po uplynutí uvedenej lehoty. Po uplynutí jednoročnej lehoty nemôže sa už oprávnený úspešne domáhať vydania predmetu úschovy.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 02.09.1975

Spisová značka: Cpj 52/75

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Lhůty, Řízení před státním notářstvím, Úschova

Předpisy: 95/1963 Sb. § 74

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1976 sb. rozh.

V konaní o úschovách po bezvýslednom uplynutí jednoročnej lehoty uvedenej v ustanovení § 74 ods. 1 Not. por. netreba vydávať ďalšie osobitné rozhodnutia o tom, že predmet úschovy pripadá štátu. Predmet úschovy pripadne štátu bez ďalšieho prvým dňom po uplynutí uvedenej lehoty.

Po uplynutí jednoročnej lehoty nemôže sa už oprávnený úspešne domáhať vydania predmetu úschovy.

(Zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR z 2. 9. 1975, [Cpj 52/75](#))

Ministerstvo spravodlivosti SSR sa obrátilo na Najvyšší súd SSR s podnetom na zabezpečenie správneho výkladu ustanovenia § 74 ods. 1 Not. por. jednak v otázke, ktorým dňom pripadne predmet úschovy štátu, ak sa oň nikto neprihlási do jedného roka od dňa vyhlásenia, jednak v otázke, či sa predmet úschovy má vydať účastníkovi (oprávnenému), ktorý sa síce oň do jedného roka odo dňa vyhlásenia neprihlásil, avšak včas podal odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým štátne notárstvo vyslovilo, že predmet úschovy po márnom uplynutí jednoročnej lehoty pripadol štátu, a až v tomto

svojom odvolaní účastník vyhlásil, že predmet úschovy prijíma. Ministerstvo spravodlivosti SSR poukázalo na nejednotnú prax v riešení uvedených otázok vyplývajúcu z dvoch rozdielnych názorov: podľa jedného je jednoročná lehota uvedená v ustanovení § 74 ods. 1 Not. por. lehotou hmotnoprávnou a dňom nasledujúcim po jej uplynutí pripadne predmet úschovy štátu a účastník už nemôže účinne vyhlásiť, že predmet úschovy prijíma; podľa druhého názoru uplynutím jednoročnej lehoty predmet úschovy ešte štátu neprípadol, ale stane sa tak až rozhodnutím štátneho notárstva, ktoré to vysloví.

Zo znenia ustanovenia § 74 Not. por. nevyplýva, že by po bezvýslednom uplynutí jednoročnej lehoty od vydania výhlášky podľa § 74 ods. 1 Not. por. malo štátne notárstvo vydať osobitné rozhodnutie o tom, že predmet úschovy pripadá štátu.

Notársky poriadok (zákon č. 95/1963 Zb.) v ustanovení § 74 ukladá štátnemu notárstvu, aby po uplynutí lehôt uvedených v § 74 ods. 2 Not. por. vydalo rozhodnutie, v ktorom uvedie, že predmet úschovy pripadne štátu, ak sa oň nikto neprihlási do jedného roka odo dňa vyhlásenia, a že tým zaniknú práva účastníkov i iných osôb k predmetu úschovy. Táto úprava je odchylná od predtým platnej úpravy § 367 zákona č. 142/1959 Zb., podľa ktorej mal súd jednak vyzvať oprávnených vyhláškou, aby do jedného roka preukázali svoje oprávnenie, a ďalej, ak tak oprávnení neurobili, mal súd vyhlásiť predmety úschovy za prepadnuté v prospech štátu. Prax vykladala toto ustanovenie tak, že žiadať o vydanie predmetu starej úschovy bolo možné aj po uplynutí jednoročnej ediktálnej lehoty, a to až do tých čias, kým predmety úschovy neboli vyhlásené za prepadnuté v prospech štátu.

Terajšia úprava starých úschov však nepozná predošlé dve fázy, totiž jednak vydanie výhlášky, jednak vyhlásenie úschovy za prepadnutú. Ustanovenie § 74 ods. 1 Not. por. upravuje vydanie výhlášky, v ktorej sa už priamo uvádza, že „predmet úschovy pripadne štátu, ak sa oň nikto neprihlási do jedného roka odo dňa vyhlásenia, a že tým zaniknú práva účastníkov i iných osôb k predmetu úschovy“. V dôvodovej správe k tomuto ustanoveniu sa uvádza, že došlo k podstatnému zjednodušeniu likvidácie tzv. starých úschov. Treba mať za to, že toto zjednodušenie spočíva nielen v skrátení lehôt, po uplynutí ktorých možno prikročiť k zrušeniu úschovy, ale že zjednodušenie sa prejavuje aj odstránením dvoch fáz pri tejto likvidácii.

Pokiaľ štátne notárstva okrem vydania výhlášky ešte vydávajú ďalšie rozhodnutie, ktorým vyhlasujú predmet úschovy za pripadajúci v prospech štátu, konajú zrejme pod vplyvom predchádzajúcej právnej úpravy. Rozhodnutie o pripadnutí úschovy predstavuje síce vhodný podklad pre ďalšie dispozície s predmetom úschovy (poukázanie štátu), nemá však oporu v zákone a je zbytočné, pretože predmet úschovy po bezvýslednom uplynutí lehoty uvedenej v rozhodnutí uverejnenom vyhláškou pripadá štátu zo zákona.

Z toho, pravda, vyplýva, že po uplynutí jednoročnej lehoty stáva sa predmet úschovy vlastníctvom štátu a akékoľvek práva tak účastníkov ako aj iných osôb k nemu zanikajú. Nemožno už teda takéto práva na vydanie predmetu úschovy uplatniť, a to ani v tom prípade, ak žiadne rozhodnutie o pripadnutí starej úschovy štátu vydané nebolo.

Aj keď ediktálna lehota lúži iba na to, aby sa po jej uplynutí umožnila likvidácia starých úschov, ide o lehotu hmotnoprávnou, ktorej účinky nastávajú priamo zo zákona.